

Nurmon Keskikunnan Maamiesseura r.y.
Keski-Nurmontie 671, 60550 NURMO
0640677-3

Päätös Tukes 9313/03.01/2021

Asia

Nestekaasulaitteiston rakentaminen viljan kuivaamiseen.

Kohde

Yrityksen tiedot: Nurmon Keskikunnan Maamiesseura r.y. (0640677-3)
Kohteen sijaintiosoite: Mäki-Hakolantie 49, 60550, NURMO
Kiinteistötunnukset: 743-404-12-304
Kohde ei sijaitse pohjavesialueella

Päätös

Nurmon Keskikunnan Maamiesseura ry saa rakentaa hakemuksessa kuvaamansa nestekaasulaitteiston. Nurmon Keskikunnan Maamiesseura ry:n on toimittava hakemuksessa esittämällä tavalla, ellei lupaehtoissa muuta määrätä, sekä noudatettava nestekaasun teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annettuja säädöksiä annettuja säännöksiä.

Kohteen toiminta katsotaan nestekaasulaitteiston rakentamisen myötä vaarallisten kemikaalien laajamittaiseksi käsittelyksi ja varastoinniksi. Laitos luokitellaan nestekaasulaitokseksi (VNa 685/2015 3 §, 6 mom.). Nestekaasun lisäksi muita vaaralliseksi luokiteltavia kemikaaleja on enintään 20 % luparajasta.

Kohteen valvonta siirtyy kohteeseen tulevan suuremman nestekaasusäiliön myötä pelastuslaitokselta Tukesille. Muihin laitoksella jo olleisiin kemikaaleihin sovelletaan pelastuslaitoksen aiemmin määrittämiä velvoitteita.

Vaaralliset kemikaalit

Vaarallisia kemikaaleja saa varastoida laitoksella enintään seuraavan kemikaaliluettelon mukaiset määrät.

Kemikaali	Luokitus	Määrä (t)
Nestekaasu	H220 Flam. Gas 1	16

Kevyt polttoöljy	H373 STOT RE 2; H315 Skin Irrit. 2; H332 Acute Tox. 4; H226 Flam. Liq. 3; H411 Aquatic Chronic 2; H351 Carc. 2; H304 Asp. Tox. 1	10 (10 + 3 m ³)
------------------	--	-----------------------------

KemiDigi-järjestelmässä vahvistetun kemikaaliluettelon tunniste on 7498. Lisäksi laitoksella saa varastoida pieniä määriä muita kemikaaleja (esim. kunnossapitokemikaalit).

Konsultointivyyöhyke

Kohteen konsultointivyyöhyke on 0,3 km. Konsultointivyyöhyke määritellään kohteen kiinteistön rajasta. Kunnan tulee pyytää konsultointivyyöhykkeellä tapahtuvista kaavamuutoksista ja merkittävämmästä rakentamisesta lausunto Tukesilta ja pelastuslaitokselta.

Laitoksen käyttöönotto ja tarkastus

Nestekaasulaitosta ei saa ottaa käyttöön ennen kuin hyväksytty tarkastuslaitos on tarkastanut sen ja päätös on lainvoimainen. Tarkastuksessa käydään läpi, että nestekaasulaitoksen toteutus ja Nurmon Keskikunnan Maamiesseura ry:n toiminta on säädösten ja tämän päätöksen ehtojen mukaista. Toiminnanharjoittajan tulee pyytää käyttöönottotarkastusta hyväksytyltä tarkastuslaitokselta hyvissä ajoin ennen laitoksen käyttöönottoa. Käyttöönottotarkastuksen pöytäkirja tulee toimittaa Tukesille (kirjaamo@tukes.fi).

Käyttöönottotarkastuksen jälkeen laitokselle tulee tehdä määräaikaistarkastukset neljän vuoden välein. Toiminnanharjoittajan tulee pyytää tarkastukset hyväksytyltä tarkastuslaitokselta. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa määräaikaistarkastusten tarkastuspöytäkirjat Tukesille (kirjaamo@tukes.fi).

Toiminnan kuvaus

Nestekaasua käytetään viljan kuivaamiseen ainoastaan viljankuivausaikaan muutaman viikon ajan vuodessa. Laitteisto on käyttämättömänä suurimman osan vuotta. Kohteessa on kaksi viljankuivaamoja, joissa toisessa polttoaineena käytetään nestekaasua ja toisessa kevyttä polttoöljyä.

Kuivurin 1 toimintaan liittyvä nestekaasulaitteisto koostuu 32 m³ maapeitteisestä säiliöstä, höyrytimestä (500 kg/h), nestekaasuputkistosta varusteineen ja kaasupolttimista (2 x 1,3 MW). Nestekaasun höyryttämiseen tarvittava energia tuotetaan höyrytinkeskuksen yhteydessä olevilla kahdella 35 kW kaasua polttavalla lämminvesikattilalla.

Kuivurin 2 toimintaan liittyy 10 m³ kevyen polttoöljyn säiliö, tarvittavat putkistot sekä kuivuripolttimo, jonka teho on 1,3 MW. Lisäksi laitoksella varastoidaan kevyttä polttoöljyä leikkuupuimurien tankakusta varten.

Kohde on aiemmin toiminut pelastuslaitoksen luvilla maanpäällisellä 9,5 m³ nestekaasusäiliöllä, joka korvataan uudella maapeitteisellä säiliöllä. Laitoksen höyrytinkeskus ja maanalainen putkisto sekä nestekaasun käyttölaitteet ovat jo paikoillaan ja olleet jo käytössä.

Ympäristön kuvaus

Toiminta sijoittuu asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle. Seinäjoen vuoden 2021 kaavoituskatsauksessa ei ole näkyvissä asemakaavahankkeita, joita olisi erityisesti tarpeen ottaa huomioon laitoksen sijoittamisessa. Voimassa olevassa yleiskaavassa laitos sijoittuu kaavamerkinnän maa- ja metsätalousvaltaiselle (M) alueelle. Kohde sijoittuu kaavoituskatsauksessa esiteltyyn Nurmon keskustan osayleiskaava 2035 hankkeeseen. Osayleiskaavan tarkistus ja laajennus on hyväksytty kaupungin valtuustossa, mutta se ei ole vielä lainvoimainen, koska kaavasta on valitettu. Valitus ei liity tämän kohteen kaava muutokseen. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä osayleiskaavassa kohteen tontti on maa- ja metsätalousalueella (M-1) ja tällä merkinnällä on osoitettu viljankuivaamo. Kohde ei sijaitse pohjavesialueella. Lähin asuinrakennus on noin 120 m etäisyydellä kohteesta. Kohteen läheisyydessä ei ole herkkiä kohteita.

Päätöksen ehdot

Toiminnan tulee täyttää seuraavat vaatimukset:

1. Laitokselle laaditun riskien arvioinnin tulokset tulee huomioida suunnittelussa, käytössä ja ohjeistuksessa. Arvioinnissa esille tulleet toimenpiteet riskien hallitsemiseksi tulee toteuttaa. (L 390/2005: 10 §)
2. Laitokselle tulee nimetä käytönvalvoja, joka on suorittanut Tukesin järjestämän nestekaasun käytönvalvojan pätevyyskokeen hyväksytysti. Tarvittaessa käytönvalvojalle tulee nimetä myös sijainen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla ajan tasalla oleva luettelo nimeämistään käytönvalvojista. (L 390/2005: 29 §, VN 685/2015: 12 §)
3. Laitosta koskevat dokumentit (esim. räjähdysuojasiasiakirja, sisäinen pelastussuunnitelma, PI-kaaviot, ohjeet, toimintaperiaateasiakirja, turvallisuusselvitys) tulee päivittää vastaamaan laitoksen lopullista toteutusta. (L 390/2005: 10 §)
4. Sisäiseen pelastussuunnitelmaan tulee päivittää tämän päätöksen kohdassa "Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta" esitetyt asiat. Päivitetty pelastussuunnitelma tulee toimittaa pelastuslaitokselle. Jatkossa pelastussuunnitelma tulee tarkastaa vähintään kolmen vuoden välein. (VN 685/2015: 17-18 §)
5. Laitokselle tulee laatia ennakkohuolto- ja kunnossapitosuunnitelma, joka kattaa nestekaasun ja kevyen polttoöljyn käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettujen laitteistojen, säiliöiden ja putkistojen ja turvallisuuden varmistamiseksi asennettujen laitteiden toimivuuden säännöllisen varmistamisen. Tarkastuksista ja testauksista sekä niissä havaituista puutteista ja tehdyistä toimenpiteistä tulee pitää kirjaa. (L 390/2005: 12 §, VN 858/2012: 17 §)
6. Nestekaasulaitteiston asennukset saa tehdä vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymä asennusliike. Laitteiston asennuksesta tulee olla hyväksytyin asennusliikkeen vakuutus. (L 390/2005: 55§, VN 558/2012: 3 §)
7. Kaasuhälytysjärjestelmä tulee suunnitella siten, että vuodot havaitaan riittävän nopeasti ja vaaratilanteen vaatimiin onnettomuuden ehkäisy-, rajoitus- ja torjuntatoimiin voidaan ryhtyä viivytyksettä. Hälytykset tulee johtaa jatkuvasti valvottuun paikkaan ja niiden tulee hälyttää myös paikallisesti (esim. ääni- ja valomerkki). Kaasuhälytysjärjestelmä tulee testata ja kalibroida säännöllisesti. (VN 856/2012: 72 §)
8. Asiattomien pääsy laitoksen kemikaalien käyttö- ja varastointikohteisiin estetään joko rakenteellisin toimenpitein tai toiminnan luonteeseen nähden riittävän tehokkaalla muulla tavalla. (L 390/2005: 16 §, VN 858/2012: 14 §)

9. Palo- ja pelastushenkilökunnalla tulee olla pääsy käyttölaitoksen alueelle, onnettomuuksille alttiisiin kohteisiin sekä sammutusveden ottopaikoille vähintään kahdesta eri suunnasta. Tarvittaessa alueelle tulee sijoittaa tuulipussi tuulen suunnan arvioimiseksi lähestyessä kohdetta. (L 390/2005: 13-14 §, VNa 858/2012: 13 §)
10. Räjähdyksivaaralliseksi luokiteltuihin tiloihin asennettavien laitteiden tulee olla tilaluokitusvaatimusten mukaisia. Laitteiden soveltuvuus tilaan tulee käydä ilmi räjähdysvaarallisuusasiakirjassa olevasta laiteluettelosta. (VNa 858/2012: 19 §)
11. Räjähdyksivaarallisuudessa olevien sähköasennusten tekemisessä ja tarkastamisessa tulee noudattaa standardeja SFS-EN 60079-14 ja -17. Sähköasennuksille tulee tehdä laitteistoluokan edellyttämät tarkastukset. (L 390/2005: 42 §, L 1135/2016: 33, 43 §)
12. Nestekaasulaitteisto tulee liittää potentiaalintasaukseen ja maadoittaa. Maadoituksen toimivuus tulee varmistaa mittaamalla. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, että maadoitusmittauksia tehdään jatkossa säännöllisin välein. (VNa 858/2012 17, 21 §)
13. Räjähdyksivaarallisissa tiloissa tehtävissä töissä tulee käyttää työluopamenettelyä turvallisen työskentelyn varmistamiseksi. (VNa 858/2012: 20 §)
14. Nestekaasun käyttöä, käsittelyä ja varastointia varten tulee laatia käyttö- ja huolto-ohjeet. Ohjeissa tulee ottaa huomioon myös poikkeavat tilanteet. Ohjeiden tulee olla käyttöhenkilökunnan saatavissa. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, että henkilökunta tuntee ohjeet ja toimii annettujen ohjeiden mukaisesti. (VNa 858/2012: 16 §)
15. Laitoksella työskenteleville tulee antaa riittävästi koulutusta nestekaasun turvallisesta käsittelystä ja toiminnasta poikkeamatilanteissa. Laitoksen alueella työskenteleville (ml. autonkuljettajat) ja pelastuslaitokselle annetaan riittävät tiedot toiminnasta, siihen liittyvistä vaaratekijöistä ja niihin varautumisesta siinä laajuudessa kuin turvallinen toiminta sitä heidän tehtävissään edellyttää. (L 390/2005 11 §, VNa 858/2012: 16 §)
16. Nestekaasusäiliö, höyrystin, putkistot, turvallisen toiminnan kannalta olennaiset sulkuventtiilit ja räjähdysvaaralliset tilat tulee merkitä. (VNa 858/2012: 15 §)
17. Nestekaasun kulkeutuminen syvennyksiin, viemäreihin ja rakennuksia kohti tulee estää. Tarvittaessa viemäreihin tai syvennyksiin tulee asentaa kaasuilmaisim. (VNa 858/2012: 28 §, 856/2012: 72 §)
18. Nestekaasusäiliön tulee olla painelaitteita koskevien säädösten mukainen ja sille tulee tehdä säädösten vaatimat tarkastukset. (VNa 858/2012: 32 §, L 1144/2016: 55, 66 §)
19. Nestekaasusäiliö, höyrystin ja maanpäälliset nestekaasuputkistot tulee suojata törmäysestein, mikäli ne voivat vaurioitua ulkoisen voiman johdosta. (VNa 858/2012: 13 §)
20. Alueen talvikunnossapidosta ja riittävästä valaistuksesta tulee huolehtia myös käyttökauden ulkopuolella, jos säiliössä varastoidaan nestekaasua. (L 390/2005 10 §)
21. Kun nestekaasulaitteisto on poissa käytöstä käyttökauden ulkopuolella, tulee kaasuputkistot tehdä paineettomiksi ja sulkuventtiilit sulkea. Toiminnanharjoittajan tulee laatia ohjeistus/suunnitelma, miten varmistetaan laitteiston turvallinen käyttöönotto pidemmän pysäytysjakson jälkeen. (L 390/2005 12 §, VNa 858/2012 8 §)

Päätöksen perustelut

Hakemuksen mukainen nestekaasulaitos sijaitsee kiinteistön 743-404-12-304 alueella Seinäjoella. Alue ei ole asemakaavoitettua aluetta. Voimassa olevassa yleiskaavassa laitos sijoittuu kaavamerkinnän maa- ja metsätalousvaltaiselle (M) alueelle. Hakija omistaa kiinteistön. Tyypillisimmäksi arvioitu onnettomuudeksi on arvioitu nestekaasusäiliön täytön

aikana tapahtuva purkuletkun rikkoutuminen tai irtoaminen. Hakemuksessa on esitetty mallinnus ja laskelmat tällaisen onnettomuuden seurauksista. Mallinnusten perusteella onnettomuuksien vaikutukset pysyvät pääsääntöisesti tontin rajojen sisällä eivätkä aiheuta vaaraa ulkopuolisille kohteille.

Nestekaasu säiliöautolla on mahdollisuus poistua purkupaikalta peruuttamatta. Pelastusviranomaisen mahdollisuus lähestyä säiliöaluetta kahdesta eri suunnasta tai muu vastaava menettely varmistetaan ehdolla 9.

Voimassa olevan yleiskaavan, kiinteistöjen hallinnan, onnettomuusmallinnuksen perusteella suunniteltu uuden säiliön ja siihen liittyvien laitteiden sijoittelu on hyväksyttävä ja täyttää Vna 858/2012 vaatimukset.

Nestekaasun varastointiin ja käyttöön liittyvistä laitteista ja niiden käytöstä on tehty riskinarviointi. Tehdyn riskiarvion perusteella on todettu joitakin poikkeamia, jotka edellyttävät lisätoimenpiteitä. Mainitut asiat liittyvät nestekaasun täyttötoimenpiteisiin, koulutukseen, laitteistojen säännölliseen testaukseen ja huoltoon sekä työlupa käytäntöihin. Näiden hakemuksessa esiin tuotujen lisätoimenpiteiden toteutuminen varmistetaan päätöksen ehdolla 1.

Nestekaasuputkiston, nestekaasuhöyrystimen, käyttölaitteiden ja nestekaasusäiliön valinnassa on huomioitu tarvittavat säädösvaatimukset, joiden lisäksi käytetään soveltuvia standardeja (SFS 5987, SFS-EN 746). Laitokselle asennetaan kaasuhälytysjärjestelmä, jonka toimivuus varmistetaan ehdolla 7.

Käytön jaksottaisuus ja siihen liittyvien riskien hallinta on huomioitu ehdoissa 20 ja 21.

Tukes katsoo, että toiminnan täyttäessä tämän päätöksen ehdot ja muuten toimittaessa hakemuksessa esitetyllä tavalla, toiminta täyttää lainsäädännön asettamat velvoitteet Tukesin käytössä olevien tietojen perusteella.

Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta

Tukes katsoo, että pelastussuunnitelma sisältää tarpeellisin osin asetuksessa 685/2015 17 § vaaditut asiat. Laitoksen varastoitaviin kemikaaleihin ja laitoksen kausittaiseen käyttöön nähden sisäinen pelastussuunnitelma on hyvin laaja. Pelastussuunnitelma sisältää harjoitusohjelman. Tukes suosittelee hyödyntämään sisäisen pelastussuunnitelman päivityksen yhteydessä Tukes-ohjetta 8/2015 Sisäinen pelastussuunnitelma ja varmistamaan, että ohjeessa mainitut kokonaisuudet on esitetty selkeästi.

Tukes on pyytänyt hakemuksesta, jonka liitteenä sisäinen pelastussuunnitelma oli, lausuntoa pelastusviranomaiselta (685/2015 17 §). Pelastusviranomaisella ei ollut suoraan huomautettavaa sisäisestä pelastussuunnitelmasta.

Lupahakemuksen käsittely

- Hakemuksen vastaanottaminen, 22.10.2021
- Lisätietojen vastaanottaminen, 12.02.2022
- Kuuleminen, 14.02.2022
- Täydennyksen pyytäminen, 18.02.2022
- Täydennyksen pyytäminen, 13.04.2022
- Täydennyksen pyytäminen, 31.05.2022
- Lisätietojen vastaanottaminen, 13.06.2022

- Lausunnon pyytäminen, 17.06.2022
- Lausunnon vastaanottaminen, 29.06.2022, Seinäjoen kaupunki, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Lausunnon vastaanottaminen, 06.07.2022, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Lausunnot ja mielipiteet

Lausunnot

Tukes pyysi asiasta lausunnot Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitokselta ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksella ei ollut huomautettavaa nestekaasusäiliön asentamiseen. Lausunnossa kehoitettiin kiinnittämään huomiota suunnitelmien päivitykseen tämän laajuuden muutoksen jälkeen. Lausunnossa esitetyt huomiot on otettu huomioon ehdoissa 3 ja 4.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ollut huomautettavaa hakemuksesta.

Mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai annettu mielipiteitä.

Käsittelymaksu

Päätösmaksu 2 424,50 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus (Palkeet) lähettää laskun hakijalle. (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista 1391/2018)

Muutoksen haku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (L 390/2005 126 §)

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että tästä päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Tukesilta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. (Maksuperustelaki 150/1992 11 b §)

Sovelletut säädökset

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)

Valtioneuvoston asetus nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012)

Valtioneuvoston asetus maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa sekä maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta harjoittavien hyväksymisestä (558/2012)

Painelaitelaki (L 1144/2016)
Sähköturvallisuuslaki (L 1135/2016)

Lisätietoja päätöksestä

Lisätietoja antaa Matti Nissilä, matti.nissila@tukes.fi, puh. 029 5052 012

Päätöksen tiedoksianto

Päätös lähetetään tiedoksi toiminnanharjoittajalle ja tässä päätöksessä mainituille tiedoksisaajille. Päätös on nähtävillä Tukesin verkkosivuilla.

Voimassaolo

Toistaiseksi

Esittelijä: Matti Nissilä, Ylitarkastaja
Ratkaisija: Sara Lax, Ylitarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Päätöksestä tiedottaminen

Länsi- ja Sisä-Suomen AVI/ työsuojelu
Etelä-Pohjanmaan ELY
Seinäjoen kaupunki
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

VALITUSOSOITUS

1. MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus ilmoitettu jäljempänä)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen; alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

2. MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

3. MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

4. OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

5. MINNE VALITETAAN

Vaasan hallinto-oikeus, PL 204 (käyntiosoite Korsholmanpuistikko 43), 65101 Vaasa

